

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

2011. elejétől indul a közfoglalkoztatás új rendszere

Fókusz

A közfoglalkoztatás eddigi bonyolult – és egyes elemeiben pazarló – rendszerét az értékteremtő munkát előtérbe helyező, áttekinthető és finanszírozható új közfoglalkoztatási programmal váltja fel a kormány. Megszűnik az önkormányzati közcélú foglalkoztatás, a munkaügyi központok által szervezett közhasznú foglalkoztatás és a hagyományos központi önkormányzati közmunkaprogram. A munkaügyi központok helyben döntenek az önkormányzatok új közfoglalkoztatási programjairól. Új elemként a vállalkozások, az egyházak és a civil szervezetek is bevonhatók a leghátrányosabb helyzetű munkanélküliek közfoglalkoztatásába. Az új közfoglalkoztatási program lényege, hogy egységes rendszerben, azonos forrásból, azonos prioritásokon alapuló szabályozás alapján nyújt pályázati támogatást új munkahelyek létrehozásához.

Háttér

A magyar gazdaságban a foglalkoztatás 3 lényeges szereplője az exportra termelő szféra, a belső gazdaság, valamint a közfoglalkoztatás. Mind a 3 szegmens támogatja azt az elképzelést, hogy a kormányzati ciklus végére 300 ezer, 2015-ig 400 ezer, 2020-ig 1 millió új munkahely jöjjön létre Magyarországon. Az exportra termelő vállalatok hozzák be azt a külföldi tőkét, amely serkenti a növekedésközpontú belső gazdaságot. Mivel a szakképzettséggel nem rendelkezők tömegeit e két szegmens nem tudja fogadni, őket a közfoglalkoztatás szívhatja fel.

A szociális ellátásra való jogosultságot az önkormányzat állapítja meg a szociális helyzet függvényében és a juttatást is az önkormányzat folyósítja. A közfoglalkoztatás visszautasítása az ellátásból való kizárást vonja maga után. A közfoglalkoztatás új rendszerében a célcsoport tagjai a rendelkezésre állási támogatás (RÁT) helyett 2011. január 1-től bérpótló juttatást (BPJ) kapnak a nem munkában töltött időszakokra. A bérpótló juttatás a rendelkezésre állási támogatásnál szigorúbb jogosultsági feltételeket határoz meg és nagyobb aktivitást vár el az álláskeresőktől.

A közfoglalkoztatási új formái:

1. Önkormányzat, egyház, civil szervezet által szervezett rövid időtartamú közfoglalkoztatás

A korábbi közcélú munka helyett az önkormányzati (helyi, kisebbségi), egyházi, illetve civil szervezet által történő rövid időtartamú közfoglalkoztatás kerül bevezetésre, melynek keretében

az alacsony iskolai végzettségű, szociálisan rászoruló bérpótló juttatásban részesülők kerülnek bevonásra. Az aktív korú, munkaképes, bérpótló juttatásra jogosult álláskeresők foglalkoztatása 4 órás részmunkaidőben történik és legfeljebb 4 hónapig tarthat. Ezáltal biztosítható a tartós munkanélkülieknek a munka világába történő fokozatos visszavezetése. Ebben a körben a támogatás célja elsősorban az, hogy azoknak a személyeknek a bevonására kerüljön sor, akik eddig nem voltak elérhetőek a közfoglalkoztatás régi rendszerében, illetve, hogy a rendelkezésre álló források hatékonyabb felhasználásával a korábbihoz képest több személy munkához jutása történjen meg közfoglalkoztatás keretében. A támogatást a települési önkormányzatok egyszerűsített pályázati adatlapon igényelhetik a munkaügyi kirendeltségnél. A támogatásról a munkaügyi központ 8 napon belül dönt, és gondoskodik a közfoglalkoztatásban résztvevők kiközvetítéséről. Ebben a formában évente 170 000 ember foglalkoztatása valósulhat meg.

2. Önkormányzat, egyház, civil szervezet által szervezett hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás

A korábbi közhasznú munkavégzés keretében támogatott önkormányzatok és intézmények, továbbá az egyházak, civil szervezetek számára lehetővé válik hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás szervezése. A közfoglalkoztatásnak ez a formája azt célozza, hogy az önkormányzatok a helyi közösség számára fontos szolgáltatások nyújtását, a helyben felmerülő közfeladatok elvégzését összekapcsolják a közfoglalkoztatással. A foglalkoztatás időtartama 2-12 hónap, napi 6-8 óra munkaidőben. A települések hátrányos helyzetével, gazdasági fejlettségével összhangban a támogatás intenzitása 70-100 %-os lehet. A munkabérek és járulékok mellett a foglalkoztatással összefüggő egyéb költségek is érvényesíthetők a támogatás legfeljebb 20%-ának mértékéig. A pályázatokat a munkaügyi kirendeltség fogadja be, és a munkaügyi központ 30 napon belül bírálja el. Évente mintegy 15 000 fő bevonása lehetséges ebbe a programelembe.

3. Országos közfoglalkoztatási program

Az országos közfoglalkoztatási programok a gazdaságban bekövetkezett változásokhoz, a mindenkori munkaerőpiaci helyzethez és az esetleges „vis major” helyzetek kezeléséhez jelenthetnek hatékony megoldást. Az országos közmunkaprogramok keretében valósíthatók meg a jelentős nemzetgazdasági haszonnal járó, egész ágazatokat átfogó programok. Ez a szint fogja össze az állami tulajdonú infrastruktúra és vagyonkezelés vertikumát. Az ár- és belvízvédelem, a közutak, vasutak, az állami erdőterületek mellett újabb területként a megújuló energiaforrásokhoz, és az energiatakarékossághoz kapcsolódó közfoglalkoztatás is megvalósulhat. E programok esetében a támogatás mértéke a munkabér és járulékaik 100 százalékáig, a költségek tekintetében pedig e támogatás 20 százalékáig terjedhet. Legalább száz fő vagy nagyobb létszám foglalkoztatása esetén a szervezési költségek 3 százaléka is finanszírozható. A támogatás legfeljebb 12 hónapra nyújtható. Az országos szintű, pályázatos támogatásokat éves, vagy több éven áthúzódó programokra érdemes tervezni munkaidőkeretben történő foglalkoztatással. A pályáztatás és a döntés minisztériumi szintű. Az országos közmunkaprogramokban érintett létszám éves szinten 25 ezer fő körül alakulhat.

4. Bérpótló juttatásban részesülők vállalkozásoknál történő foglalkoztatása

Az előzőekben ismertetett közfoglalkoztatási típusokon túl a vállalkozások is kaphatnak támogatást bérpótló juttatásra jogosultak foglalkoztatására. Ez a korábbtól szélesebb körben és több ember foglalkoztatására biztosít lehetőséget. Itt a támogatás legfeljebb 8 hónapra szólhat, de minden esetben feltétel az, hogy a támogatási időszak felére további támogatás nélkül is tovább foglalkoztatni köteles a munkáltató az érintett személyt. A támogatás mértéke a munkavállaló munkabére és az ahhoz kapcsolódó járulékok munkáltató által megfizetett összegének 70 százalékáig terjedhet. A vállalkozások a munkaügyi központokhoz benyújtott kérelem alapján kaphatnak támogatást, ha bérpótló juttatásra jogosult munkanélküli foglalkoztatását vállalják. Erre a programelemre biztosított forrás a vállalkozói igények függvényében mintegy a 9000 fő foglalkoztatását teszi lehetővé.

“Sarokkövek”

- Hatékonyabb foglalkoztatás valósul meg, mert ugyanannyi forrás felhasználásával több munkanélküli vonható be a foglalkoztatásba, figyelembe véve az ország gazdasági lehetőségeit
- A munkanélkülieket munkára, az önkormányzatokat értékteremtő foglalkoztatásra ösztönzi
- Összehangolja a közfoglalkoztatás szervezését és irányítását. 4-5 forrás helyett egy forrásból finanszírozza valamennyi közmunkát
- Az eddigi közcélú és a közhasznú munka helyett 2 új típusú közfoglalkoztatási formában történhet a munkavégzés az önkormányzatoknál: rövid és hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásban. Ezen kívül támogatást kaphatnak a vállalkozók is, és a nagy országos közmunkaprogramok is folytatódnak
- Segélyt csak az kaphat, aki nem munkaképes, vagy a munkavégzésben tartósan akadályoztatva van
- Aki munkavállalásra képes, annak a korábbinál több kötelezettséget állapít meg a jogszabály, ha támogatást kíván igénybe venni
- A korábbi szociális ellátás (RÁT) helyett bérpótló juttatás (BPJ) kerül bevezetésre, amely szigorúbb jogosultsági feltételeket határoz meg. Évente legalább 30 munkanap munkaviszonyt kell igazolni. Továbbá aki ilyen támogatást igényel, annak iskolai végzettségétől függetlenül el kell fogadnia a felajánlott közmunkát. A helyi önkormányzatok rendeletben további feltételeket szabhatnak, mint például a lakókörnyezet rendben tartása
- A közfoglalkoztatás támogatása pályázati formában, egyszerűsített adminisztráció mellett valósul meg
- A támogatás nem csak a munkabérré, hanem részben a foglalkoztatáshoz kapcsolódó közvetlen költségekre is kiterjed, mint például szerszámok és egyéb dologi kiadások

- A támogatások kétharmadáról helyben, a munkaügyi kirendeltségek közvetítésével a munkaügyi központokban születik döntés. Közmunkást csak az állami munkaügyi szervezet közvetíthet ki
- Erősebb ösztönzés lép életbe. A munkaképesek passzív ellátása többre kerül az önkormányzatnak, mint ha foglalkoztatásukról gondoskodna. A legnagyobb munkanélküliséggel sújtott térségekből, településekről önrész nélkül is lehet majd 8 órás közmunkaprogramokra pályázni
- A rövid időtartamú munkavégzés kivételével szakmai képzés is kapcsolódhat a közfoglalkoztatásban való részvételhez
- Jelentős nemzetgazdasági haszonnal járó országos közfoglalkoztatási program indul, amelynek keretében 10 ezer fő foglalkoztatása valósulhat meg. A program célja, hogy az önkormányzatok csatornáitól a folyókig 3-4 év alatt rendbe teszik a vízelvezető rendszereket. További 10-12 ezer fő dolgozhat az erdőtelepítéseknél, a közutak és vasutak mentén, a nemzeti parkokban
- Az országos közfoglalkoztatási programoknál munkalehetőséghez juthat sok közép- és felsőfokú végzettséggel rendelkező munkanélküli, és valamennyi programnál előnyt élveznek a pályakezdők
- A közfoglalkoztatás rendszerének átalakítása a szociális, és a foglalkoztatási törvény módosítását tette szükségessé
- A támogatások folyamatos pénzügyi ellenőrzés és a program helyszíni monitorozása mellett kerülnek felhasználásra

Összegzés

Az Új Közfoglalkoztatási Program keretében mintegy 220 ezer fő foglalkoztatásba történő bevonása valósítható meg. A program költsége 2011-ben 64 milliárd Ft. Közfoglalkoztatási támogatás automatikusan nem jár! Az új pályázati rendszerben közfoglalkoztatási támogatás csak abban az esetben folyósítható, ha a pályázó alá tudja támasztani, hogy a foglalkoztatás értékteremtő, költségigénye megalapozott, és garantálja, hogy bővül a munkahelyek száma. Mindezt ellenőrizhető és elszámoltatható módon valósul meg. Több település összefogásával, non-profit szervezeteknél történő foglalkoztatással is elősegíthető az intézmények működtetése, az infrastruktúra megőrzése, a közfeladatok ellátása. A kis és közepes vállalkozói szektor szintén bekapcsolható a közfoglalkoztatásba. Az állami infrastruktúra megóvása, gyarapítása nagyszabású országos programokkal valósul meg.

Budapest, 2011. január 21.

Nemzetgazdasági Minisztérium